

РОЗДІЛ 1
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬО-КУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ:
ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА

УДК 373.015.3:159.952.13

Д.Е. АРЕНДАШ, В.І. КОБАЛЬ
Мукачівський державний університет

ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УЧНІВ

Спрямованість сучасної освіти та школи на виявлення і розвиток творчого потенціалу всіх учасників освітнього процесу визначено у найважливіших документах, які було створено за роки незалежності.

Пізнавальний інтерес є ефективним джерелом самостійного здобуття знань. Він підвищує інтенсивність розумової праці, мобілізує увагу, знімає втому – все це призводить до підвищення якості засвоєваних знань, до їх розширення і поглиблення (Архипов А.І., Бауман Д.Е., Беляєва Н.А., Бондаревський В.Б., Дайрі Н.Г., Морозов М.Ф., Морозова Н.Г. та ін.).

Розвитку пізнавальних інтересів учнів, як психолого-педагогічної проблемі, присвятили свої праці Алексюк А.М., Бабанський Ю.К., Бондаревський В.Б., Данилов М.А., Лернер І.Я., Махмутов М.І., Онищук В.А., Підкасистий П.І., Скаткін М.Н., Трайтак Д.І., Щукіна Г.І., Костюк Г.С., Крутецький В.А., Менчинська Н.А., Морозова Н.Г., Мясіщев В.Н., Пономарьов А.Я., Рубінштейн С.Л., Ельконін Д.Б., Якобсон П.М., Голант Е.А., Короткова М.В., Вагін А.А. та інші педагоги та психологи [1].

Методичні особливості розвитку диференційованого навчання розкрито у роботах таких відомих вчених, як Богословський В.В., Кондюкова Л.М., Редько О.З. та ін.

На основі аналізу матеріалів періодичних видань, досвіду роботи вчителів, педагогів і психологів ми виділяємо такі джерела і шляхи стимуляції розвитку пізнавальних інтересів учнів (див. рис. 1) [2].

Із таблиці видно, що джерелами стимулювання розвитку пізнавальних інтересів є зміст навчального матеріалу, відносини учителя з учнями та характер і рівень навчально-пізнавальної діяльності. Саме поєднання цих аспектів навчально-виховного процесу містить в собі широкі можливості активізації пізнавальних інтересів, стимулювання їх розвитку.

Визначаючи шляхи стимулювання розвитку пізнавальних інтересів ми опирались на такі ознаки пізнавального інтересу: фізіологічною основою пізнавального інтересу є дослідницький рефлекс; залежність розвитку пізнавальних інтересів від вікових особливостей учнів; інтерес - сильний мотив пізнання; залежність стимуляції пізнавального інтересу від змісту матеріалу, його зв'язку з життям, з практикою; пізнавальний інтерес пов'язаний з намаганням самостійно розв'язати проблемне питання та з такими якостями особистості, як активність, самостійність [2].

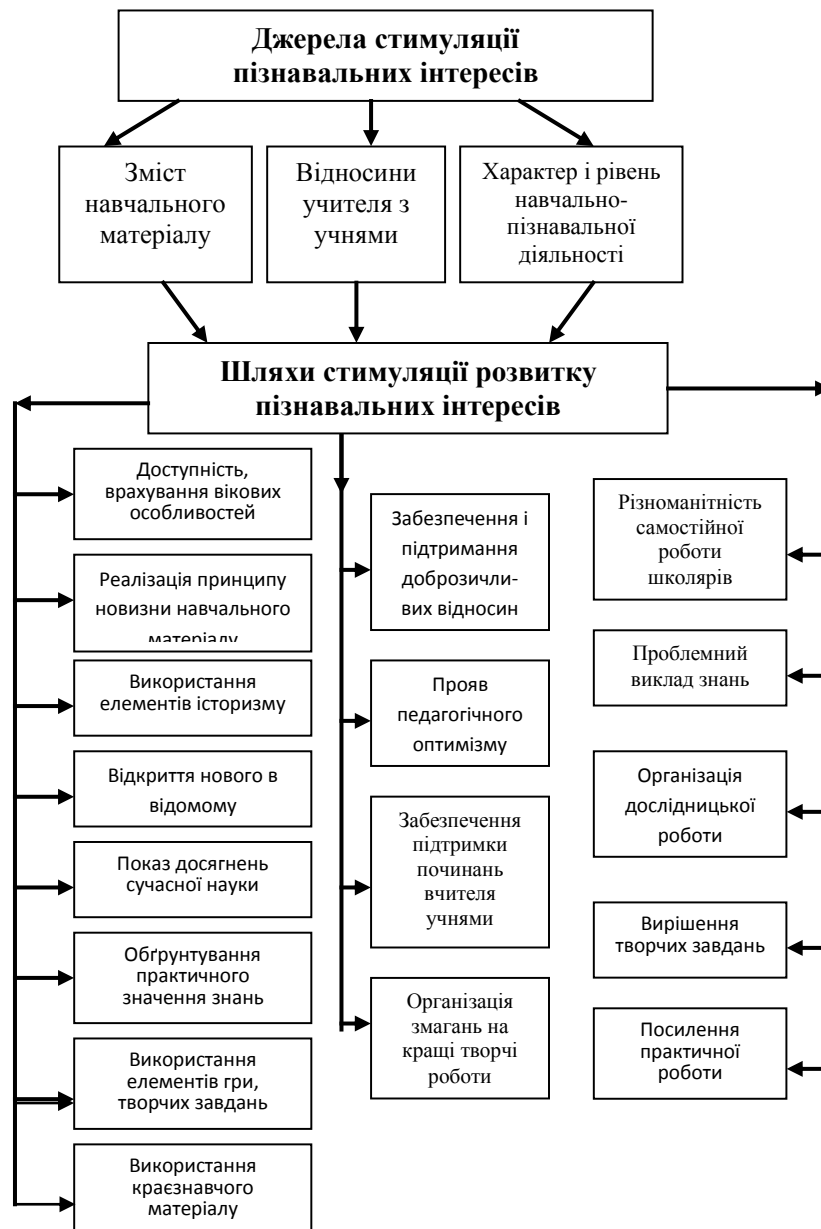

Рис. 1. Джерела та шляхи розвитку пізнавальних інтересів учнів

Проаналізувавши шляхи стимуляції розвитку пізнавальних інтересів ми зробили висновок, що саме використання проблемного навчання, проблемних ситуацій, новизни навчального матеріалу, використання гри, змагань, самостійної роботи, творчої, пошукової роботи, використання краєзнавчого матеріалу разом із доброзичливою атмосферою на уроці створюють передумови для розвитку пізнавальних інтересів учнів. Звичайно, поєднання цих аспектів повинно бути педагогічно виправдане, враховуючи зміст, специфіку навчального матеріалу, вікові особливості учнів.

Література

1. Щукина Г. И. Исследование проблемы активизации учебно-познавательной деятельности / Г.И. Щукина // Советская педагогика. - 1983. - № 11. - С.46-51.
2. Кобаль В.І. Дидактичні умови розвитку пізнавальних інтересів учнів / В.І.Кобаль // Теоретичні питання культури, освіти та виховання : Зб. наук. пр. - вип.24. - К., 2003. - С.20-24.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>